

רשומות

ספר החוקים

19 במרץ 2025

3380

י"ט באדר התשפ"ה

עמוד

346 חוק להסדרת מגורים בשטחי מרעה, התשפ"ה-2025

חוק להסדרת מגורים בשטחי מרעה, התשפ"ה-2025*

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

"אזור שמירה צמודה" – אזור שנקבע בהכרזה לפי סעיף 2(א);

"בית רועה" – בית מגורים שהקים גוף ציבורי ונמצא במוקד מרעה;

"גוף ציבורי" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין שטחי מרעה המיועדים בתוכנית ליער – קרן קיימת לישראל;

(2) לעניין שטחי מרעה שהם בגן לאומי או בשמורת טבע או בשטחים המיועדים בתוכנית לגן לאומי או לשמורת טבע – הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים;

(3) לעניין שטחי מרעה שאינם שטחים כאמור בפסקאות (1) ו-(2) – משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות;

"הגורם המוסמך" – השר או מי שהוא הסמיך לכך מקרב עובדי משרדו;

"גן לאומי" ו"שמורת טבע" – כהגדרתם בחוק גנים לאומיים;

"דרך", "היתר", "מוסד תכנון" ו"תוכנית" – כהגדרתם בחוק התכנון והבנייה;

"הרשאת רעייה" – הרשאה לרעיית צאן או בקר מאת רשות מקרקעי ישראל לתקופה העולה על שנה;

"חוק גנים לאומיים" – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998¹;

"חוק התכנון והבנייה" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965²;

"מבנה חקלאי" – מבנה המשמש לטיפול בעדר במישרין, ובכלל זה מכלאה, דיר, מתבן, סככת כלים פתוחה, סככה מפולשת או מבנה אחר כאמור שקבע השר בתקנות לפי סעיף 21;

"מוקד מרעה" – שטח הנמצא באזור שמירה צמודה או סמוך לו ובו מבנה חקלאי אחד לפחות ובית רועה אחד בלבד;

"משרד החקלאות" – משרד החקלאות וביטחון המזון;

"מתכנן המחוז" – כמשמעותו בסעיף 8 לחוק התכנון והבנייה;

"עדר" – 200 ראש אימהות צאן או בקר, לכל הפחות;

"הצוות המייעץ" – כמשמעותו בסעיף 5;

"רועה" – אדם שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא מחזיק בעדר הרשום על שמו בשירותים הווטרינריים במשרד החקלאות;

(2) בידי הרשאת רעייה בתוקף לגבי עדר;

(3) נוכחותו הצמודה סמוך לעדר נדרשת לשם טיפול בעדר וקיום המרעה;

"שטח ביטחוני" – כל אחד מאלה:

(1) מיתקן ביטחוני כהגדרתו בסעיף 159 לחוק התכנון והבנייה;

* התקבל בכנסת ביום י"ב באדר התשפ"ה (12 במרץ 2025); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 1076, מיום א' בכסלו התשפ"ה (2 בדצמבר 2024), עמ' 46.

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

- (2) שטח הסגור בצו סגירה לפי תקנה 125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945³;
- (3) שטח שלגביו הוטלו מגבלות על פי ההחלטה של הוועדה למיתקנים ביטחוניים או של ועדת הערר למיתקנים ביטחוניים לפי פרק ו' לחוק התכנון והבנייה; "שטח מוגן" – שטח המיועד בתוכנית לאחד מאלה: גן לאומי, שמורת טבע, יער נטע אדם, יער פארק או יער טבעי;
- "שטח מרעה" – מקרקעין שהם מקרקעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל⁴, שהקצתה רשות מקרקעי ישראל למטרת רעייה ויש לגביהם הרשאת רעייה בתוקף, או שטח מוגדר לפי תשריט שהכינה רשות מקרקעי ישראל ושרשות מקרקעי ישראל אישרה להקצותו למטרת רעייה;
- "תוכנית למוקד מרעה" – תוכנית שבתחומה כלול מוקד מרעה ומתקיימים בה התנאים המפורטים בסעיפים 8 ו-9;
- "תוכנית פיתוח" – כל אחת מאלה:
- (1) תוכנית המייעדת שטח לפיתוח, ובכלל זה לייעוד למגורים, לתעשייה, למלאכה, למסחר, למלונאות, לדרך או לתשתיות שהיא אחת מאלה:
- (א) תוכנית בת-תוקף או תוכנית שאושרה;
- (ב) תוכנית שהוחלט להעבירה להעדרות הוועדות המחוזיות לתכנון ולבנייה או תוכנית שהוחלט להפקידה, לפי העניין;
- (ג) תוכנית מיתאר ארצית שהמועצה הארצית לתכנון ולבנייה הורתה על הכנתה וההוראה מתייחסת לשטח מסוים;
- (ד) תוכנית שהוגשה שהיא אחת מאלה: תוכנית לתשתית לאומית, תוכנית מיתאר מחוזית, תוכנית מיתאר מקומית או תוכנית מפורטת, למעט תוכנית מיתאר מקומית או תוכנית מפורטת שהגיש בעל קרקע או בעל עניין בקרקע כאמור בסעיף 61א(ב) לחוק התכנון והבנייה;
- למונחים המופיעים בפסקה זו תהיה המשמעות הנודעת להם בחוק התכנון והבנייה;
- (2) קרקע שהוכרזה כמתחם מועדף לדיוור לפי חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים (הוראת שעה), התשע"ד–2014⁵;
- (3) קרקע בתחום תוכנית שפורסמה לגביה הודעה על הכנת תוכנית לפי סעיף 77 לחוק התכנון והבנייה ונקבעו לגביה תנאים לפי סעיף 78 לחוק האמור; "השר" – שר החקלאות וביטחון המזון.

פרק ב': הכרזה על אזור שמירה צמודה

2. (א) השר, לפי המלצת הצוות המייעץ, רשאי להכריז, בצו, על שטח מרעה בגליל או בנגב כאזור שמירה צמודה, אם בשטח המרעה נדרשת נוכחות מתמדת וצמודה של רועה סמוך לעדר לשם טיפול בו וקיום המרעה, ולשם כך יש להקים באזור או סמוך לו מוקד מרעה, ולאחר שמצא כי מתקיימים כל אלה:
- (1) שטח ההכרזה הוא 1,200 דונם לפחות למרעה צאן, או 4,000 דונם לפחות למרעה בקר או למרעה הכולל צאן ובקר;

³ ע"ר 1945, תוס' 2, עמ' (ע) 855, (א) 1055.

⁴ ס"ח התש"ך, עמ' 56.

⁵ ס"ח התשע"ד, עמ' 750.

(2) קיומו של מוקד מרעה באזור השמירה הצמודה או סמוך לו לא יסכל את מימושה של תוכנית פיתוח.

(ב) לא יכריזו השר על אזור שמירה צמודה כאמור בסעיף קטן (א) אלא לאחר שקיבל סקירה של מתכנן המחוז שבתחומו נמצא השטח המיועד להכרזה, שבה יתייחס מתכנן המחוז לקיומה של תוכנית פיתוח בשטח ההכרזה או סמוך לו; הסקירה תוגש לשר בתוך 45 ימים ממועד פנייתו למתכנן המחוז, ובתום התקופה האמורה רשאי השר להכריז על אזור שמירה צמודה גם אם לא התקבלה סקירת מתכנן המחוז.

(ג) בצו כאמור בסעיף קטן (א) יקבע השר את גבולות אזור השמירה הצמודה; הצו יפורסם ברשומות.

(ד) בסעיף זה, "הגליל" ו"הנגב" – כהגדרתם בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג–1993, ובחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב–1991, בהתאמה.

3. תוקפה של הכרזה לפי סעיף 2 לא יעלה על שש שנים, אולם השר רשאי, לפי המלצת הצוות המייעץ, להאריך את תוקף ההכרזה מזמן לזמן לתקופות נוספות שלא יעלו על שש שנים כל אחת, אם מצא שמתקיימים התנאים שבסעיף 2, גם אם שטח המרעה קטן בשיעור שאינו עולה על 20% מהשטח כאמור בסעיף 2(א)(1).

4. חלפה תקופת ההכרזה הראשונה וטרם אושרה תוכנית להקמת מוקד מרעה באזור שמירה צמודה, תפקע ההכרזה.

5. (א) לשם מתן המלצה לפי סעיפים 2 ו-3 יוקם צוות מייעץ שחבריו הם:

(1) נציג השר מקרב עובדי משרדו, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג השר לביטחון לאומי מקרב עובדי משרדו;

(3) נציג שר ההתיישבות והמשימות הלאומיות מקרב עובדי משרדו;

(4) נציג שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי מקרב עובדי משרדו;

(5) נציג שר הביטחון מקרב עובדי משרדו או חייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו–1955, שימנה שר הביטחון;

(6) נציג השר להגנת הסביבה מקרב עובדי משרדו;

(7) נציג מנהל רשות מקרקעי ישראל מקרב עובדי הרשות;

(8) נציג מינהל התכנון שימנה שר הפנים מקרב עובדי מינהל התכנון;

(9) נציג שימנה הארגון המייצג את רוב המועצות האזוריות, בהסכמת השר;

(10) נציג הגוף הציבורי המנהל את מרבית השטח שבתחומו צפוי שההכרזה תחול, שימנה העומד בראש אותו גוף ציבורי מקרב עובדיו.

(ב) נוהל השטח שבתחומו צפוי שההכרזה תחול בידי כמה גופים ציבוריים, יוזמן נציג הגוף הציבורי שאינו מנהל את מרבית השטח האמור להשתתף במשקיף; את הנציג האמור ימנה העומד בראש הגוף הציבורי האמור, מקרב עובדי הגוף הציבורי.

(ג) המלצת הצוות המייעץ תינתן לשר לאחר שהצוות מצא כי מתקיימים התנאים להכרזה לפי סעיף 2 או להארכת ההכרזה לפי סעיף 3, לפי העניין, ובהתחשב, בין השאר, בשיקולים האלה:

⁶ ס"ח התשנ"ג, עמ' 138.

⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 26.

⁸ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

- (1) הצורך בשמירה צמודה לנוכח הסיכון לפגיעה בסדר הציבורי, לפגיעה בגופו של אדם וברכושו ולפלישה למקרקעין, בין השאר על סמך מידע על פשיעה חקלאית באזור וקיום פלישות במרחב;
- (2) המרחק של שטח המרעה ממקום יישוב ומתשתיות;
- (3) ההשפעות הסביבתיות העלולות להיגרם אם יוקם באזור מוקד מרעה.

פרק ג': תוכנית והיתר למוקד מרעה

6. הוראות חוק התכנון והבנייה יחולו בכל עניין מהעניינים המוסדרים בפרק זה, אלא אם כן נקבעה בפרק זה הוראה אחרת באותו עניין.
7. (א) הוכרז שטח כאזור שמירה צמודה, תקנה רשות מקרקעי ישראל לגוף ציבורי המנהל את השטח וזכויות לשם תכנון בית הרועה ומבנים חקלאיים; בהרשאת התכנון לעניין אזור שמירה צמודה מסוים ייקבע כי לא יוקם לגביו יותר ממוקד מרעה אחד.
(ב) גוף ציבורי כאמור בסעיף קטן (א) יגיש תוכנית למוקד מרעה בתוך 18 חודשים ממועד מתן הרשאת התכנון כאמור באותו סעיף קטן.
8. תוכנית מיתאר מקומית הכוללת הוראות של תוכנית מפורטת למוקד מרעה ונכללים בה כל הנושאים המפורטים להלן, היא תוכנית בסמכות הוועדה המקומית:
(1) הוספת שימוש של מוקד מרעה בשטח שאינו עולה על 6 דונם לעדר צאן או 4 דונם לעדר בקר;
(2) התרת הקמתם של מבנים חקלאיים, ובלבד שהשטח הכולל המותר לבנייה למבנים חקלאיים אינו עולה על 1,000 מ"ר לעדר צאן או 500 מ"ר לעדר בקר;
(3) התרת הקמתו של בית רועה, ובלבד שהשטח הכולל המותר לבנייה לבית רועה אינו עולה על 125 מ"ר.
9. (א) תוכנית למוקד מרעה תכלול, בין השאר, הוראות אלו:
(1) הוראות כי הבינוי ייעשה בבנייה קלה ופריקה המשתלבת בסביבה;
(2) הוראות לעניין הנחת קו מים, סילוק שפכים והתוויית דרכי מרעה כמשמעותן לפי חוק התכנון והבנייה (בסעיף זה – דרכי מרעה), ולא תותר סלילת דרך או סגירתה למעט התוויית דרכי מרעה; בגן לאומי או בשמורת טבע יראו דרך מרעה כשטח לטובת הגן הלאומי או שמורת הטבע;
(3) הנחיות לפינוי המבנים בתום תקופת ההכרזה או הרשאת השימוש, לפי העניין, והוראות לעניין החזרת המצב לקדמותו ככל הניתן או לשיקום השטח, אם יהיה בכך צורך;
(4) הוראה שלפיה כל שימוש נוסף על מוקד המרעה ייחשב כסטייה ניכרת לעניין חוק התכנון והבנייה;
(5) הוראה שלפיה תותר הקמתו של מוקד מרעה אחד לכל היותר;
(6) הוראה שלפיה אם פג תוקפה של ההכרזה לפי סעיף 2 לגבי אזור השמירה הצמודה שאליו מתייחסת התוכנית, והשר לא האריך אותה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 3 – תפקע התוכנית.
(ב) (1) תוכנית למוקד מרעה תוגש בצירוף מסמך סביבתי; המסמך הסביבתי יכלול בין השאר נושאים אלו:
(א) ניתוח של השפעת מימוש התוכנית על שטח התוכנית וסביבתה;

<p>(ב) התייחסות לחלופות תכנוניות שימזערו את ההשפעות הסביבתיות והצעה להוראות למזעור השפעות התוכנית על סביבתה.</p>	
<p>(2) התוכנית למוקד מרעה והמסמך הסביבתי יועברו לקבלת חוות דעת בכתב מנציג השר להגנת הסביבה שהוא נציג בעל דעה מייעצת כמשמעותו בסעיף 18(ב) לחוק התכנון והבנייה.</p>	
<p>(3) הנציג כאמור בפסקה (2) ימציא את חוות דעתו לוועדה המקומית ולמגיש התוכנית בתוך 45 ימים ממועד קבלת המסמך הסביבתי; לא הגיש נציג השר להגנת הסביבה את חוות דעתו בתוך התקופה האמורה, תדון הוועדה המקומית בתוכנית ותחליט בה.</p>	
<p>(4) השר להגנת הסביבה או עובד מעובדי משרדו שהוא הסמיך לכך, רשאי לפרסם הנחיות להכנת מסמך סביבתי לעניין תוכניות למוקד מרעה לפי חוק זה.</p>	
<p>10. הוועדה המקומית תאשר תוכנית למוקד מרעה, אלא אם כן מצאה כי התקיים אחד מאלה:</p>	<p>סיווג לאישור תוכנית למוקד מרעה</p>
<p>(1) אם התוכנית למוקד המרעה היא בשטח מוגן – יש חלופה מחוץ לשטח המוגן הנותנת מענה לשמירה הצמודה הנדרשת באזור השמירה הצמודה;</p>	
<p>(2) יש מניעה לפי דין להקמת מוקד המרעה באזור השמירה הצמודה;</p>	
<p>(3) התוכנית היא בשטח ביטחוני ולא ניתנה הסכמת נציג שר הביטחון בוועדה המחוזית;</p>	
<p>(4) התוכנית למוקד המרעה תסכל את מימושה של תוכנית פיתוח.</p>	
<p>11. (א) על אף האמור בסעיף 11' לפרק ג' לחוק התכנון והבנייה, תוכנית למוקד מרעה שאושרה לפי חוק זה –</p>	<p>עדיפות תוכנית למוקד מרעה</p>
<p>(1) גוברת על הוראות תוכנית מיתאר ארצית לעניין הוראות שקבעה תוכנית מיתאר ארצית כאמור לגבי מוקד מרעה;</p>	
<p>(2) גוברת על הוראות תוכנית מיתאר ארצית האוסרות בינוי שלא בצמידות דופן או בתחום מכלול נוף;</p>	
<p>(3) לא יראו אותה כהקמת יישוב חדש או כשטח לבינוי לצורך תכנון עתידי.</p>	
<p>(ב) תוכנית למוקד מרעה בשטח מוגן או בייעוד קרקע לפי תוכנית מיתאר מחוזית שמתאפשרת בו הקמת מבנים לגידול בעלי חיים, לא תיחשב כשינוי לתוכנית המיתאר המחוזית.</p>	
<p>12. על אף האמור בסעיף 145 לחוק התכנון והבנייה, הוגשה לוועדה המקומית תוכנית למוקד מרעה – ניתן להגיש לוועדה המקומית, לאחר ההחלטה על הפקדת התוכנית ולפני הפקדתה, בקשה להיתר התואם את התוכנית, ובלבד שמגיש התוכנית ביקש להגיש את הבקשה להיתר בעת שהגיש את התוכנית למוקד מרעה, ויחולו לעניין זה הוראות לפי סעיף 145א(ב) עד (ז) לחוק האמור החלות על תוכנית לרישוי מהיר כהגדרתה בסעיף 145א1, בשינויים המחויבים.</p>	<p>היתר תואם תוכנית למוקד מרעה – תוכנית לרישוי מהיר</p>
<p>13. על אף האמור בחוק גנים לאומיים, תוכנית למוקד מרעה בתחום גן לאומי או שמורת טבע יכול שתהיה תוכנית המתירה שימוש למוקד מרעה לפי חוק זה; הוראות לפי החוק האמור החלות על גן לאומי או שמורת טבע ימשיכו לחול בתחום התוכנית גם לאחר אישור תוכנית כאמור בחוק זה, ואין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהן או מסמכויות הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים הנתונות לה מכוחו.</p>	<p>תוכנית או היתר בגן לאומי או בשמורת טבע</p>

פרק ד': הסדרת מגורים ארעיים במוקד מרעה

14. (א) אושרה תוכנית למוקד מרעה, תקנה רשות מקרקעי ישראל לגוף הציבורי המנחה את השטח, בתוך שלושה חודשים מיום אישור התוכנית, זכויות בשטח מוקד המרעה לפי התוכנית כאמור לשם הקמת בית הרועה והמבנים החקלאיים.
- (ב) גוף ציבורי רשאי להקים את מוקד המרעה בשטח שהוקנו לו הזכויות בו כאמור בסעיף קטן (א) בהתאם לתוכנית מוקד המרעה שאושרה; הגוף הציבורי יישא בעלויות ההקמה והפיתוח של התשתיות הנדרשות במישרין למוקד המרעה, לרבות פיתוח דרכי מרעה, מערכות מים וניקוז, סילוק שפכים, תקשורת, תאורה, מערכות בקרה לתשתיות וכל מיתקן הנדרש במישרין להפעלת התשתיות ומהווה חלק בלתי נפרד מהן, והכול כפי שייקבע בתוכנית, ויהיה אחראי לתחזוקתו של מוקד המרעה.
15. רועה רשאי להגיש לגוף ציבורי בקשה להרשאת שימוש במוקד המרעה.
16. הגורם המוסמך, לאחר התייעצות עם רשות מקרקעי ישראל, ימליץ לגוף ציבורי להתקשר עם רועה אם מצא כי התקיימו כל אלה:
- (1) ברשות הרועה עדר אחד לפחות;
 - (2) במועד ההמלצה הרועה מחזיק בהרשאת רעייה בתוקף לשלוש שנים רצופות לפחות ממועד ההמלצה, או שבשלוש השנים שקדמו למועד ההמלצה הוא החזיק בהרשאת רעייה, וברשותו הרשאת רעייה לתקופה העולה על שנה אחת לפחות;
 - (3) הרועה התחייב לרעות את העדר באזור השמירה הצמודה במשך כל השנה בהתאם לתקופת הרעייה המקובלת באזור;
 - (4) הרועה מנהל את פנקסי החשבונות והרשומות שעליו לנהל לפי פקודת מס הכנסה⁹, וחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹⁰;
 - (5) הרועה מחזיק באישור חיסון וסימון תקף לעדר העומד בדרישות השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות.
17. (א) לפי המלצת הגורם המוסמך כאמור בסעיף 16, גוף ציבורי ירשה לרועה שמחזיק בהרשאה לרעייה בתוקף באזור השמירה הצמודה לעשות שימוש במוקד המרעה לשם מגוריו ומגורי בני משפחתו ולשם הפעלת המבנים החקלאיים (בחוק זה – הרשאת שימוש). ויורה על התנאים למתן הרשאה כאמור ועל תנאי ההרשאה, והכול כפי שיקבע בהסכם שייחתם בינו ובין הרועה (בסעיף זה – הסכם שימוש); בסעיף קטן זה, "בן משפחה" – בן או בת הזוג של הרועה וילדיהם.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), בהסכם השימוש יתחייב הרועה, בין השאר, כי בתום תקופת הרשאת השימוש או הרשאת הרעייה, לפי המוקדם, או בכל מקרה שבו תפקע הרשאת השימוש, הוא יפנה את בית הרועה ואת המבנים החקלאיים; הרועה יצטרך להסכם השימוש ערכות בנקאית לטובת הגוף הציבורי להבטחת עמידתו בתנאי ההסכם, להנחת דעתו של הגוף הציבורי.
- (ג) רועה לא יבצע שינויים במוקד המרעה אלא על ידי הגוף הציבורי או בהסכמתו; בסעיף קטן זה, "שינוי" – הקמה או הרחבה של מבנה או מיתקן או שימוש במבנים או במיתקנים הקיימים למטרות שאינן מותרות על פי תנאי ההסכם.
- (ד) לא תוקנה לרועה כל זכות בשטח המרעה ובמוקד המרעה למעט הרשאת השימוש; הרשאת שימוש כאמור לא ניתנת להעברה או להורשה.

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

¹⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

(ה) אין להתנות על הוראות סעיף זה, אולם ניתן לקבוע בהסכם השימוש תנאים נוספים על האמור בו.

18. (א) חדל להתקיים אחד מהתנאים המנויים בסעיף 16 או שהרועה הפר הפרה יסודית את אחד מתנאי הסכם השימוש לפי סעיף 17, ובכלל זה הפר הוראות לפי סעיף 17(ג), או שרשות מקרקעי ישראל הודיעה לגוף הציבורי שהרועה הפר הפרה יסודית תנאי מתנאי הרשאת הרעייה – יבטל הגוף הציבורי את הרשאת השימוש של הרועה במקד המרעה.

(ב) גוף ציבורי יודיע לגורם המוסמך ולרועה על הכוונה לבטל את הרשאת השימוש במקד המרעה סמוך למועד שבו חדל התנאי להתקיים או התגלתה ההפרה.

(ג) רועה שנמסרה לו הודעה כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי לטעון את טענותיו לפני מנהל הגוף הציבורי או עובד הגוף הציבורי שהמנהל של הגוף הציבורי הסמיך לכך לגבי הכוונה לבטל את ההרשאה.

(ד) היה פגם כאמור בסעיף קטן (א) ניתן לתיקון, יודיע הגוף הציבורי לרועה על האפשרות לתקנו; חלפו שלושה חודשים והפגם לא תוקן, יבטל הגוף הציבורי את הרשאת השימוש של הרועה.

19. בוטלה הרשאת השימוש לפי הוראות סעיף 18 או לפי הוראות הסכם השימוש לפי סעיף 17, או שהסתיימה תקופת הרשאת השימוש במקד מרעה שניתנה לפי חוק זה, תיתם כל התקשרות וכל זכות שימוש שקיבל הרועה מגוף ציבורי לשימוש לצורכי מרעה במקד המרעה; הרועה יפנה את מוקד המרעה ויחזיר את המצב לקדמותו בהתאם להוראות שנקבעו בתוכנית לפי סעיף 9(א)(3), אלא אם כן הגוף הציבורי הורה לו שלא לעשות כן; לא החזיר הרועה את המצב לקדמותו, יהיו הגוף הציבורי או רשות מקרקעי ישראל מוסמכים להחזיר את המצב לקדמותו, והרועה יישא בהוצאות שהוציאו לשם כך.

פרק ה': הוראות שונות

20. על אף האמור בכל דין, הקניית זכויות בשטח על ידי רשות מקרקעי ישראל לגוף ציבורי לשם תכנון לפי סעיף 7(א) או הקמת בית הרועה והמבנים החקלאיים והתקשרות של גוף ציבורי עם רועה לפי סעיף 17, אינן טעונות מכרז, ובלבד שההתקשרות בין הגוף הציבורי לרועה תהיה לפי המלצת הגורם המוסמך ושהרועה מחזיק בהרשאת רעייה בתוקף מאת רשות מקרקעי ישראל.

21. השר ממונה על חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובין השאר רשאי הוא לקבוע, בצו, מבנים נוספים שייחשבו מבנים חקלאיים לעניין חוק זה.

22. (א) על אף האמור בכל דין, הכריזו השר, בתוך שנה מיום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – תקופת ההכרזה), על שטח כאזור שמירה צמודה לפי סעיף 2 – יהיה רשאי מי שהחזיק שלוש שנים לפחות מתוך חמש השנים שקדמו לתחילתו של חוק זה בהרשאת רעייה בתוקף לגבי שטח הכלול באותו אזור, להמשיך את השימוש למגורים והשימוש החקלאי בלבד במבנה שהוקם לפני תחילתו של חוק זה בשטח שהוכרז כאזור שמירה צמודה, לאחר שפנה לגורם המוסמך בבקשה לפי סעיף קטן (ב)(1) וקיבל את אישור הצוות המייעץ להמשך השימוש כאמור (בסעיף זה – אישור שימוש); השר רשאי, בצו, להאריך את תקופת ההכרזה בתקופה או בתקופות נוספות, ובלבד שמשך התקופות כאמור לא יעלה במצטבר על שישה חודשים (בסעיף זה – תקופת ההארכה).

(ב) הצוות המייעץ ייתן אישור שימוש לאחר שמצא כי התקיימו כל אלה:

ביטול הרשאת השימוש

החזרת המצב לקדמותו בתום תקופת הרשאת השימוש או עם ביטול הרשאת השימוש

פטור ממכרז

ביצוע ותקנות

הוראות מעבר

- (1) הגורם המוסמך קבע כי מתקיימים לגבי המבקש כאמור בסעיף קטן (א) (בסעיף זה – המבקש) התנאים לפי סעיף 16(1) ו-3(3) עד (5), ובלבד שהמבקש פנה לגורם המוסמך בבקשה בתוך שישה חודשים מיום תחילתו של חוק זה; קביעת הגורם המוסמך תינתן בתוך שישה חודשים ממועד פניית המבקש;
- (2) גוף ציבורי אישר כי בכוונתו להגיש, בתוך שלושה חודשים מיום הכרזת השר כאמור בסעיף קטן (א), תוכנית להקמת מוקד מרעה בשטח שהוכרז, בהתאם להוראות חוק זה;
- (3) המבקש הפקיד ערבות לפינוי המבנים והתחייב לפנות את המבנים אם אישור השימוש יפקע לפי סעיף קטן (ג), ולהרוס את המבנים ותוספות הבנייה שאינם לשימוש חקלאי או לבית רועה, בהתאם להנחיית הגוף הציבורי, בתוך חודש ממועד מתן אישור השימוש.
- (ג) תוקפו של אישור שימוש יפקע אם נדחתה תוכנית למוקד מרעה בשטח שלגביו הוא ניתן; בלי לגרוע מהאמור, תוקפו של אישור שימוש יפקע בהתקיים אחד מאלה:
- (1) לא הכריז השר על השטח כאזור שמירה צמודה בתוך תקופת ההכרזה ואם האריך השר את התקופה בצו כאמור בסעיף קטן (א), בתוך תקופת ההארכה;
- (2) לא הוגשה תוכנית למוקד מרעה בתוך שנה מיום ההכרזה על אותו שטח שלגביו ניתן אישור השימוש;
- (3) לא אושרה תוכנית למוקד מרעה לגבי השטח כאמור בפסקה (2) ולא ניתן היתר לפיה בתוך שנה ממועד הגשת התוכנית;
- (4) לא נחתם הסכם שימוש עם גוף ציבורי לפי סעיף 17 בתוך שישה חודשים ממועד אישור התוכנית למוקד מרעה, לגבי השטח כאמור בפסקה (2).
- (ד) (1) הרועה רשאי לפנות לצוות המייעץ בבקשה להאריך את התקופות המנויות בסעיף קטן (ג); לא האריך הצוות המייעץ את התקופות בתוך 90 ימים ממועד הפנייה, יראו את הבקשה להמשך השימוש כאמור בסעיף קטן (א) כאילו נדחתה.
- (2) בלי לגרוע מהוראות פסקה (1), הצוות המייעץ רשאי להאריך את התקופות המנויות בסעיף קטן (ג) בשישה חודשים ולשוב ולהאריך בשישה חודשים נוספים בכל פעם, אם ראה כי נסיבות העניין מצדיקות זאת.
- (ה) לא ניתן אישור שימוש או פקע אישור השימוש, יפנה המבקש את המבנים שבהם עשה שימוש בשטח כאמור בסעיף קטן (א) ויהרוס אותם בתוך חודשיים ממועד דחיית הבקשה או מפקיעת האישור.
- (ו) (1) אושרה תוכנית למוקד מרעה בשטח שלגביו ניתן למבקש אישור שימוש, יראו את הקביעה של משרד החקלאות כאילו ניתנה המלצה לגוף הציבורי להתקשר עם המבקש לפי סעיף 16, והמבקש יחתום על הסכם עם רשות מקרקעי ישראל ועם הגוף הציבורי.
- (2) בהסכם כאמור ייקבע, בין השאר, הוראות כמפורט להלן ויחולו הוראות סעיפים 17 עד 20:
- (א) המבקש יצהיר ויאשר שאין לו כל זכות במקרקעין, ושם הייתה לו זכות כאמור, הוא מוותר עליה;
- (ב) רשות מקרקעי ישראל תוותר על כל תביעה לדמי שימוש ראויים או על כל תביעה אחרת במקרקעין בכל הנוגע לשימוש למגורים;

(ג) רשות מקרקעי ישראל תקנה לגוף הציבורי זכויות בשטח לפי הוראות סעיף 14(א), והגוף הציבורי יאפשר שימוש בשטח למבקש לפי הוראות סעיף 17.

(3) נחתם הסכם לפי פסקה (1), יערוך המבקש את ההתאמות הנדרשות בשטח שלגביו ניתן אישור השימוש בהתאם להוראות התוכנית.

(ז) על אף האמור בסעיף 9(א)(1), הוועדה המקומית רשאית לקבוע הוראות לעניין הבינוי בתוכנית למוקד מרעה לגבי השטח האמור בסעיף קטן (ג)(2), בהתחשב בסוג הבינוי הקיים בשטח.

אבי דיכטר	בנימין נתניהו
שר החקלאות וביטחון המזון	ראש הממשלה
אמיר אוחנה	יצחק הרצוג
יושב ראש הכנסת	נשיא המדינה

